

DÉLMAGYARORSZÁG

80. évfolyam, 291. szám
1990. november 16., péntek

ALAPÍTVÁ: 1910-BEN

Havi előfizetési díj: 101 forint
Ára 4,30 forint

Önkormányzati motorhiba

Meddig várjunk, városatyák? — Karácsonyi különsegély —
Belvárosi kirakodó — A holland miniszter csirkéi

A kormányülésen csak az álhírek miatt került szóba: a forintot belátható időn belül nem tervezik leértékelni. Elhatározták viszont, hogy egyszeri különsegélyt kapnak azok, akik rendszeresen részesülnek szociális segélyben.

Az alkotmányügyi bizottságban az érdekképviselői tagdíjakról vitakoztak a képviselők: a többségben levő kormánypártiak lesöpörték azt a javaslatot, hogy a szak-szervezeti tagdíjakat ne lehessen levonni a fizetésekből, amíg ki-ki nem nyilatkozik érdekképviselői hovatartozásáról. Úgy tetszik — mondta egy ellenzéki képviselő —, a kormánypártoknak nem érdekük, hogy megerősödjön a munkavállalói érdekvédelem. Újabb haladékot kapott a kormány a földtörvény betervezésére — december 31-éig; a bizottság ugyanis nem támogatja Zsirus Géza önálló parlamenti indítványának tárgyalását. (Torgyán József a rádióknak arról nyilatkozott, hogy a fontos törvényjavaslatokról alig esik szó; ha el is készülnek — „olyan gyengék, mintha a kutya csinálta volna.”) A kulturális bizottságban egységes, átfogó sajtótörvényt sürgettek a kormánypártiak, míg az ellenzék szerint nem egy, hanem több, még megalkotásra, illetve módosításra váró törvényben kell szabályozni a sajtót érintő kérdéseket. A tervezett kormánykoncepció nem a sajtó szabadságából, hanem éppen a korlátozásából indul ki, minden pontja valamilyen tiltást vagy korlátozást fogalmaz meg — mondta Fodor Tamás (SZDSZ). Csurka István (MDF) titkos érdekszövetséget gyanít az SZDSZ, az MSZP és az újságíró-szövetség között, ezért nem igénylik ezek a szervezetek az egységes sajtótörvényt — állítja. Az MTI vezérigazgatói posztjára jelölt Oltványi Ottót meghallgatta és nagy többséggel támogatta a bizottság. Oltványi jelenleg bukaresti tudósító; tegnap helyette Bogdán Tibortól kaptunk MTI-információt a romániai tömegtüntetésekről, melyeket a brassói lázadás évfordulóján a nemrég alakult Polgári Szövetség szervezett a nagyvárosokban.

Kormányülés

Gazdasági kapcsolatok a Szovjetunióval

A Szóvivői Iroda közli: a dést. Úgy határozott, hogy kormány csütörtöki ülésén december 31-éig a Szovjet-unióból hazánkba áttelepülő, illetve tartósan itt élő küli forintátutalások kér-

számára teljesíti a kifizetéseket. Ez körülbelül 1,2 milliárd forint kifizetését jelenti, amelyet egy későbbi államközi rendezés során számolnak el.

A magyar-szovjet gazdasági kapcsolatokra vonatkozik az a döntés is, amelylyel a kormány felhatalmazta Kádár Bélát, a nemzetközi gazdasági kapcsolatok miniszterét a kölcsönös gazdasági kapcsolatok új mechanizmusára való áttérés egyezményének és a jövő évi kereskedelmi megállapodás aláírásával.

Munkavállalói részvények

A magyar Munkavállalói Részvényvásárlási Program kidolgozására kapott megbízást a Rész-Vétel Alapítvány a Munkaügyi Minisztériumtól — tájékoztatta az MTI tudósítóját Lukács János, az alapítvány munkatársa. A kiindulási alap az, hogy az állami tulajdon lebontási folyamatából nem szabad kihagyni a munkavállalókat sem. Az MRP célja éppen az, hogy a dolgozók ne kismizetve és elszenvedve legyenek az amúgy is bizalmatlanul szemlélt privatizációnak, hanem a részvényeken keresztül résztulajdonlással, egy-egy szeletre válva alkalmazott és tulajdonos, érdekelt legyenek a társaság profitjának növelésében is. A már megalkotott egzisztenciailag és privatizációs hitel konstrukció mellett a munkavállalói részvényvásárlási program jelentené a szé-

les körű privatizáció harmadik elemét. A szándék komolyságát jelzi, hogy a munkavállalói tulajdonlást külön programban (MRP) kívánják szabályozni. A dolgozói részvényekhez hasonló programot számos fejlett és fejlődő országban már működtetnek. Mintaként a magyar szakemberek az amerikai ESOP (Employee Stock Ownership Plan) már bevált formáját vették alapul. Ennek lényege, hogy az állam segítségével, sajátos pénzügyi konstrukció révén, a dolgozók kedvezményes feltételek mellett részvényeket vásárolhatnak társaságuk alakuló vállalataikban. Magyarországon, bár a lehetőség nem kapott még nagy reklámot, egyre több privatizálás előtt álló vállalat jelenti be a dolgozói résztulajdonlásra való igényt.

szer reformjára, amelyet a szakemberek egyre jobban sürgetnek, hiszen a munkanélküliség és a privatizáció gyors üteme csőddel fenyegeti a mostani biztosítási rendszert. Az egészségügy reformja sem képzelhető el a társadalombiztosítás reformja, a klasszikus betegbiztosítás nélkül. Ha ugyanis a magánvállalkozó arra számít, hogy szolgáltatásait a biztosító értékén fizeti, akkor beszélhetünk csak az egészségügyi megújulásáról, és ez esetben derülhet csak ki, hogy a befizetett biztosítási díjakkal ki hogyan gazdálkodik. Amíg ilyen betegbiztosítás nincs, addig értelmetlen lesz a magánvállalkozás is, mert nem nehez belátni — csak az elit tudja megfizetni.

A társadalombiztosítás reformjának halogatása szükségszerűen és hamarosan elvezet az egészségügy összeomlásához. Ez a tragédia évek óta látható, prognosztizálható. A késlekedés már csak azért is érthetetlen, mert a választások időszakában csaknem valamennyi nagy párt — így a kormánypártoknak is, kivált az MDF-nek — konkrét elképzelései voltak a társadalombiztosítás átalakításáról.

Mi több, szakértők elkészítették már a reform hivatalos koncepcióit. Mindenki tudja hát, hogy változtatásra van szükség. Mindebben a Parlamentnek kell döntenie, de a testület eddig még egyetlen — a társadalombiztosítás reformját érintő — kérdést sem tűzött napirendre.

Kalocsai Katalin

Maratoni csata után

Se kaszinó, se (al)mester

A tegnapi maratoni, az esti órákig elhúzódo önkormányzati képviselő-testületi ülésen sikerült megválasztani a gyorsabb és szakszerű működéshez elengedhetetlen szakbizottságokat, ám a legalább ilyen fontos személyi kérdésben nem tudtak dűlőre jutni: nem sikerült megválasztani az alpolgármestereket. A jogi vita odáig fajult, hogy az MDF—KDNP-frakció tagjai kivonultak a tereméből. A testület ezután is határozatképes maradt, de a liberális csoport sem bizonyult egységesnek a szavazáskor, mert — meglepetésre — jelöltjeik nem kapták meg az alpolgármesteri szék elnyeréséhez szükséges szavazatokat. A processzus tehát a jövő csütörtöki ülésen megismétlődik. Egyszersmind halasztódik az önkormányzat normális működésének kezdési ideje.

A délelőtt 9 órakor kezdődött ülésen az ideiglenes bizottság működésének szabályozása után megvitatták azt a szerződést, amelyet a Bartók Béla Művelődési Központ kötött a

Schilling Kaszinó

Kft.-vel. E szerződés alapján a művelődési központ bérbe adná az épület első és második emeletét (körülbelül 600 négyzetmétert) mindenkor havi 12 ezer márkának megfelelő forintösszegért, tízéves időtartamra. A kft. a fővárosban és a Balatonon már működtet kaszinókat, e tevékenységét szeretné Szeged városára is kiterjeszteni. A szerződést a képviselők hosszadalmas vitában ízekre szedték, s akképpen foglaltak állást, hogy az ügyet külső szakértők bevonásával külön bizottság vizsgálja felül, és pontos piaci tényekkel és adatokkal megtámasztott jelentést terjesszen a testület elé.

Ezután a képviselők úgy döntöttek, hogy a már meglevő ügyrendi bizottság mellé

a hatékonyság érdekében

felállítják a pénzügyi ellenőrző bizottságot (elnöke: dr. Simor Ferenc, titkára: Náf-rádi Zoltán, tagjai: dr. Piri József, Papp Zoltán és dr. Kiss Lajos), a vagyonkezelő, vállalkozási és privatizációs bizottságot (elnöke: Jankó Attila, titkára: dr. Szilvassy László, tagjai: Csapó Balázs, Csillag János, Mészáros József, Papp Zoltán, Békési Zoltán, Galiba Ferenc, Hatvani Zoltán, Báthly Gábor), a városrendezési, fejlesztési, üzemeltetési és környezetvédelmi bizottságot (elnök: Borvendég Béla, titkár: Báthly Gábor, tagjai: Katona Gyula, Galiba Ferenc, Darvas Tamás, Vincze Tibor, Rákos Tibor, Juhász Antal, Szabó Ferenc, Kecse Nagy László, a la-

kás- és szociális bizottságot (elnök: Lencsés Éva, titkár: Nagy Ferenc, tagjai: Szirtesi Zoltánné, Horpácsy András és Tühegyi József), az egészségügyi bizottságot (elnöke: dr. Szabó László, titkár: Thurzó Ferenc, tagjai: Tichy-Rács Csaba, dr. Ványai Éva és Párkányi László), a kulturális, oktatási és sportbizottságot (elnök: dr. Moldován Judit, titkár: Balogh László, tagjai: Kerekes Pál, Gyimesi Kálmán, Kosztolányi József, Csapó Balázs, Márton Zsuzsa, dr. Simoncsics János, Szemők Árpád és Czombos Tamás) és a jogi, igazgatási és közbiztonsági bizottságot (elnök: dr. Farkas László, titkár: dr. Kovács Beáta, tagjai: dr. Kiss Lajos, dr. Szilvassy László, Dobó János, dr. Piri József és Csapó Balázs).

Ezután a testület úgy határozott, hogy a kaszinó ügyét a vagyonkezelő vállalkozási és privatizációs bizottság kapja meg — de csak javaslatot tehet, döntést a képviselő-testület hoz. Jogi vita bontakozott ki a liberális és az MDF—KDNP frakció között a kérdésben, hogy a Szervezeti és Működési Szabályzat elfogadása után (ehhez egyébként kétharmados többség kell), vagy az előtt választanak alpolgármestert, illetőleg -mestereket.

A polgármester — lévén maga is jogász — azzal vágta el a meddő vita fonalát, hogy a jogszabályok nem rendelkeznek arról: az alpolgármestert csak az SZMSZ „beiktatása” után lehetséges megválasztani. Juhász Antal (MSZMP) javaslatát, mely szerint

itt és most szükséges dönteni

a testületnek — az alpolgármesterek személyéről (külön megszavazták egyébként, hogy két alpolgármestere le-

(Folytatás a 2. oldalon.)

Szombati magazinunkban

- bemutatjuk a szecsessziós Szegedet;
- megszólal két kolozsvári személyiség: Balla Zsófia költő és Kallós Zoltán néprajzkutató;
- nemzetőrök emlékeznek az 1956-os szegedi karhatalom tíz napjára;
- figyelmükbe ajánljuk a Varázsos évek című, a gyermeknevelés gyönyörűségeiről szóló könyvet.

(újszászi)

Tervszerű összeomlás

Az 53 százalékos társadalombiztosítási járulékhöz hasonló összeg sehol a világon nincs. Ebből logikusan az is következik, hogy a magyar egészségügy a világon a leggazdagabban finanszírozott. A magyar egészségügy azonban a csőd szélén áll, s már — kiszívárogtatott hírek szerint — kórházi válságprogram kidolgozása is szóba kerül az egészségügy vezető embeinek körében. Következésképpen, az agóniához csak az vezethetett, hogy a társadalombiztosításnak befizetett nagy pénzeket — törvénytörő módon — rendre nem az egészségügyre költötték.

Mindez persze nem feltételezés, hanem tény, hiszen a háborút követő évtől a nyolcvanas évek végéig a társadalombiztosításnak fizetett járulékok szépen becsúsztak az állami költségvetésbe, amelyből aztán csak csurrant-cseppent vissza a társadalombiztosításnak és az egészségügynek. Volt esztendő — nem is oly rég —, amikor a nemzeti jövedelem mindössze három százaléka fordított a gyógyítómunkára, bizonyítandó hogy négy évtizeden át igencsak szűkre nyitották a járulékokat lenyelő állami buksza száját, amikor az egészségügy kiadásait kellett finanszírozni.

S hiába vált önállóvá a társadalombiztosítás '88-ban, hiába bírt 27

milliárdos bevétellel '89-ben, ismét megdőzött. A Németh-kormány a költségvetési hiány csökkentése érdekében úgy döntött, hogy az Országos Társadalombiztosítási Főigazgatóság vásároljon — 15 évre szóló, '95-től visszafizetendő — 13,5 milliárd forint értékű lakáslapkötvényt. Az államkassza így 21 éves hitelt vett fel a társadalombiztosítástól.

Nem csoda hát, ha az egészségügy teljes finanszírozására kötelezett „biztosítótársaság” nem rendelkezik tartalékkal. Anyagi helyzetét tovább súlyosbítja, hogy időközben tönkrement a gazdaság. Vállalatok lettek fizetéseképtelenek, rendre elmaradnak a nagy állami cégek járulékfizetései. Ez év novemberében a munkáltatók 18,8 milliárd forinttal tartoznak az országos társadalombiztosításnak. Az adósok jegyzékén 62 állami vállalat neve szerepel. Ezek azok, amelyek öt hónapnál nagyobb hátralékkal és egymillió forintnál többel adósok, és nem mutatnak hajlandóságot a fizetésre.

A társadalombiztosítás bevételei ezért is csökkennek drasztikusan, holott az ellátás zavartalanához, a kiadások fedezéséhez mind több és több pénzre lenne szükség. No és nem utolsósorban az elavult, alig működő társadalombiztosítási rend-